

Teza: kara dyscyplinarna

Rażąca niewspółmierność kary występuje wtedy, gdy kara orzeczona nie uwzględnia w należyty sposób stopnia społecznej szkodliwości przypisywanego czynu (przewinienia dyscyplinarnego) oraz nie realizuje wystarczająco celu kary, ze szczególnym uwzględnieniem celów zapobiegawczych i wychowawczych.

Sygn. akt WO- 83/16

ORZECZENIE

Dnia 24 sierpnia 2016 r.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny w

Warszawie w składzie następującym:

Przewodniczący: SWSD Zbigniew Wojciechowski /sprawozdawca/

Sędziowie: SWSD Magdalena Szcześniak

SWSD Bożena Stradowska-Adamska

Protokolant : Kamila Kamińska

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego Lecha Ciarkowskiego po

rozpoznaniu na rozprawę w dniu 24 sierpnia 2016 r. sprawy radcy prawnego M. W.

obwinionego o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2016r., poz. 233 tekst jednolity) w związku z art. 6 ust. 1 i art. 28 ust. 6 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego (ogłoszony Uchwała Nr 8/VIII/2010 Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 28 grudnia 2010 r.).

z powodu odwołania pokrzywdzonego J. Z.

od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Koszalinie z dnia 27 kwietnia 2016 r. (sygn. akt D 2/2016):

orzeka:

1)

utrzymuje w mocy orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Koszalinie;

2)

na podstawie rat. 70⁶ ustęp 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych koszty postępowania ponosi w całości obwiniony.

Uzasadnienie

Wnioskiem o ukaranie radcy prawnego z dnia 04 lutego 2016 r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych wniósł o ukaranie obwinionego za popełnienie przewinień dyscyplinarnych określonych w art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w zw. z art. 6 ust. 1 i art. 28 ust. 5 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego tj.:

1.

nienależytą staranność przy wykonywaniu zawodu polegającą na:

- nie ustosunkowaniu się do opinii biegłego w sprawie o sygn.. akt(...),
- nieobecności na rozprawie w dniu 03 grudnia 2012 r. w sprawie sygn.. (...) i nie wniesieniu o uzasadnienie wyroku w tej sprawie,
- narażeniu pokrzywdzonego na szkody w wyniku niewłaściwego sformułowania pozwów sądowych.

2.

Nie informowaniu pokrzywdzonego-klienta o przebiegu prowadzonych w jego zastępstwie spraw sądowych i ich wynikach.

Postępowanie dyscyplinarne przeciwko obwinionemu zostało wszczęte z inicjatywy klienta obwinionego J. Z.. Podstawą wszczęcia postępowania dyscyplinarnego stało się zarzucanie przez pokrzywdzonego nienależytego wykonywania zawodu przez obwinionego oraz nieinformowanie pokrzywdzonego o przebiegu prowadzonych w jego zastępstwie sprawach sądowych i o jej wynikach. Zarzuty pokrzywdzonego dotyczyły trzech spraw sądowych prowadzonych przez obwinionego. W toku prowadzonego dochodzenia obwiniony złożył pisemne wyjaśnienia w sprawie i przedstawił przebieg współpracy z pokrzywdzonym. W jego ocenie złożenie pozwów o ustalenie nie było błędem i nie zamykało pokrzywdzonymu drogi do dochodzenia jego roszczeń. Obwiniony nie ustosunkował się do zarzutu nieobecności na rozprawie na dzień 03 grudnia 2012 r. i niezłożenia wniosku o sporządzenie na piśmie uzasadnienia wydanego wyroku, jak również do zarzutu braku pisemnego ustosunkowania się do opinii biegłego w sprawie o sygn.. akt (...).

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w Koszalinie w dniu 27 kwietnia 2016 r. wydał orzeczenie, na podstawie którego:

I. uznał obwinionego radcę prawnego M. W. za winnego zarzucanego mu czynu polegającego na tym, iż działając jako pełnomocnik procesowy J. Z. w postępowaniach sądowych nie zachował należytej staranności przy wykonywaniu zawodu, co miało polegać na nieobecności na rozprawie wyznaczonej na dzień 03 grudnia 2012 r. w sprawie o sygn.. akt (...) i nie wniesieniu o uzasadnienie wyroku w tej sprawie narażaniu pokrzywdzonego J. Z. na szkodę w wyniku niewłaściwego sformułowania pozwów sądowych w sprawie o sygn.. akt (...) i (...), a także na nieprzedstawieniu pokrzywdzonymu opinii biegłego sądowego wydanej w sprawie o sygn. akt (...) i odstąpieniu od ustosunkowania się do tej opinii bez uprzedniego uzyskania stanowiska pokrzywdzonego w tej sprawie,

tj. popełnienia przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 06 lipca 1982 r. o radcach prawnych (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 233) w zw. z art. 6 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, którego tekst jednolity stanowi Załącznik do uchwały nr 8/VIII/2010 Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 28 grudnia 2010 r.

i za to wymierzył mu karę nagany na podstawie art. 65 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 06 lipca 1982 o radcach prawnych (Dz.U. z 2016 r., poz. 233).

II. uznał obwinionego radcę prawnego M. W. za winnego zarzucanego mu czynu polegającego na tym, iż działając jako pełnomocnik procesowy J. Z. w postępowaniach sądowych nie informował pokrzywdzonego o przebiegu prowadzonych w jego zastępstwie sprawach sądowych i ich wynikach, tj. popełnienia przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 233) w zw. z art. 28 ust. 5 Kodeks Etyki Radcy Prawnego , którego tekst jednolity stanowi Załącznik do uchwały nr 8/VIII/2010 Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 28 grudnia 2010 r.

i za to wymierzył obwinionemu radcy prawnemu M. W. karę upomnienia na podstawie art. 65 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 06 lipca 1982 r. o radcach prawnych (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 233)

III. na podstawie art. 65¹ ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 06 lipca 1982 r. o radcach prawnych wymierzył obwinionemu radcy prawnemu M. W. karę łączną nagany.

Od w/w orzeczenia pokrzywdzony w ustawowo przewidzianym terminie wniósł odwołanie, kwestionujące to orzeczenie w

zakresie kary.

Podniósł w nim zarzut wymierzenia obwinionemu niewspółmiernie niskiej kary, która nie oddaje poczucia sprawiedliwości, w szczególności w sytuacji gdy radca prawny w żadnym zakresie nie poczuwa się do zapłaty odszkodowania, czy przeprosin. W uzasadnieniu odwołania pokrzywdzony wskazał również, że wymierzona kara nagany nie uwzględnia w ogóle ujemnych następstw przewinień obwinionego i ich konsekwencji w tym, poniesionej przez pokrzywdzonego szkody majątkowej.

W oparciu o tak przedstawione zarzuty, pokrzywdzony wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia w zakresie wymierzenia obwinionemu przynajmniej kary zawieszenia prawa wykonywania zawodu radcy prawnego.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny zważył, co następuje:

Odwołanie nie jest zasadne i nie zasługuje na uwzględnienie.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w Koszalinie właściwie ustalił fakty mające istotne znaczenie dla prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy w części objętej odwołaniem. Z zebranego w ten sposób materiału dowodowego wyprowadził wnioski logiczne i poprawne. Wyższy Sąd Dyscyplinarny przyjmuje te ustalenia i rozważania za własne z uwzględnieniem uwag poczynionych niżej.

Na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego należy uznać, że obwiniony jest winny zarzucanych mu czynów.

Niemniej jednak, w ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego wymierzenie obwinionemu kary łącznej nagany jest wystarczające.

Należy podkreślić, że rażąca niewspółmierność kary występuje wtedy, gdy kara orzeczona nie uwzględnia w należyty sposób stopnia społecznej szkodliwości przypisywanego czynu (przewinienia) oraz nie realizuje wystarczająco celu kary, ze szczególnym uwzględnieniem celów zapobiegawczych i wychowawczych. Pojęcie niewspółmierności rażącej oznacza znaczną, wyraźną i oczywistą, a więc niedającą się zaakceptować dysproporcję między karą wymierzoną a karą sprawiedliwą (zasłużoną). Przesłanka rażącej niewspółmierności kary jest spełniona tylko wtedy, gdy na podstawie ustalonych okoliczności sprawy, które powinny mieć decydujące znaczenie dla wymiaru kary, można przyjąć, iż zachodzi wyraźna różnica między karą wymierzoną a karą, która powinna zostać wymierzona w wyniku prawidłowego zastosowania dyrektyw wymiaru kary oraz zasad ukształtowanych przez orzecznictwo (zob. wyrok składu 7 sędziów SN z 9 stycznia 1973 r., V KRN 474/72, OSNKW 1973, nr 6, poz. 76, LEX nr 18589).

Co więcej, nie każda wadliwość rozstrzygnięcia o wymiarze kary może stanowić usprawiedliwioną podstawę odwoławczą, lecz jedynie jej kwalifikowana postać, wyrażająca się orzeczeniem kary "rażąco" niewspółmiernej. Przez rażąco niewspółmierność kary rozumieć należy różnicę między karą wymierzoną przez sąd pierwszej instancji a karą, jaką należałoby orzec w instancji odwoławczej w następstwie prawidłowego zastosowania dyrektyw sądowego wymiaru kary. Chodzi tu o różnicę zasadniczej natury, oczywistą, rzucającą się w oczy i niedającą się zaakceptować nieproporcjonalność kary orzeczonej w stosunku do kary sprawiedliwej, zasłużonej.

Jednocześnie dla oceny tego, czy zastosowana wobec obwinionego kara jest współmierna do zarzucanego mu czynu Wyższy Sąd Dyscyplinarny, posiłkował się odpowiednio do okoliczności i warunków niniejszego postępowania dyrektywami sądowego wymierzania kary opisanymi w art. 53 § 1 Kodeksu karnego, stanowiącymi o tym, że sąd wymierza karę według swojego uznania, w graniach przewidzianych przez ustawę, bacząc by jej dolegliwość nie przekraczała stopnia winy, uwzględniając stopień społecznej szkodliwości czynu oraz biorąc pod uwagę cele zapobiegawcze i wychowawcze, które ma osiągnąć w stosunku do skazanego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości społeczeństwa".

Przenosząc powyższe na grunt przedmiotowej sprawy należy stwierdzić, że kara nagany wymierzona w stosunku do obwinionego w ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego spełnia cele wychowawcze i zapobiegawcze. Wyższy Sąd Dyscyplinarny zważył również fakt, że obwiniony nie był wcześniej karany i samo wszczęcie wobec niego postępowania dyscyplinarnego, może skutecznie, wpłynąć na jego postawę etyczną i sumienne wykonywanie obowiązków wobec Klientów, a także przestrzeganie postanowień Kodeksu Etyki Radcy Prawnego w przyszłości.

Co do stopnia społecznej szkodliwości czynów, których dopuścił się obwiniony, należy przyjąć, że jest nie jest on znikomy. Niemniej jednak, działania obwinionego- nawet jeśli- nie były prawidłowe z punktu widzenia staranności, dokładności oczekiwanej od radcy prawnego, jak również w zakresie sztuki sporządzania pism procesowych i zastosowania w nich odpowiednich przepisów materialnoprawnych, to jednak nie zamknęły pokrzywdzonemu drogi zaspokojenia swoich roszczeń w nowych (innych) postępowaniach. Jednocześnie pokrzywdzony wnosząc o ustalenie istnienia bądź nieistnienia roszczeń na podstawie art. 189 k.p.c., zamiast pozwów o zapłatę, był przekonany o słuszności i prawidłowości swoich decyzji. Nie działał zatem w złej wierze.

Na marginesie Wyższy Sąd Dyscyplinarny wskazuje, że sądy dyscyplinarne nie mają prawnych podstaw do tego, aby o takich odszkodowaniach rozstrzygać, w tym informować pokrzywdzonych o działaniach ubezpieczalni.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny nie kwestionuje wysokości szkody jaką poniósł pokrzywdzony działaniami obwinionego. Jednakże szkoda ta może i powinna zostać wyrównana albo w drodze dobrowolnej zapłaty przez obwinionego albo w drodze odrębnego powództwa wytoczonego przed sądem powszechnym.

Z pewnością prawomocny wyrok stwierdzający winę obwinionego, będzie pomocny na drodze dochodzenia ewentualnego odszkodowania.

Oceniając całokształt okoliczności sprawy w ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego kara zawieszenia prawa wykonywania zawodu radcy prawnego byłaby karą nazbyt surową. Należy podkreślić, że pozbawienie prawa do wykonywania zawodu, jak i zawieszenie prawa do wykonywania zawodu są karmi, które uniemożliwiają prowadzenie działalności zarobkowej i powinny być stosowane tylko w wyjątkowych sytuacjach, czyli takich kiedy m.in. przewinienie radcy prawnego było w pełni świadome, pozbawiało całkowicie możliwości dochodzenia swoich praw przez pokrzywdzonego- klienta, wypełnia jednocześnie znamiona czynu zabronionego, jest popełnione w warunkach recydywy.

W przedmiotowej sprawie taka sytuacja nie zachodzi.

Na marginesie Wyższy Sąd Dyscyplinarny wskazuje, że kara nagany jednocześnie pozbawia radcę prawnego biernego prawa wyborczego na okres trzech lat od uprawomocnienia się orzeczenia.

W kontekście powyższych rozważań Wyższy Sąd Dyscyplinarny, wobec znikomej społecznej szkody zarzucanego obwinionemu czynu, utrzymał w mocy wyrok Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych we Katowicach, jak w punkcie 1 orzeczenia, na zasadzie art. 437 § 1 K.p.k. w zw. z art. 74¹ ustawy o radcach prawnych.